

PZH-servies 'Vermu' en navolgers

PZH-servies 'Vermu', kop en schotel

PZH-servies 'Vermu', ingegrift 32P9 en glazuurcode 1070

PZH-theeservies 'Vermu', oorspronkelijk ook met réchaud

PZH-servies 'Vermu', theepot

Uitvoering in laag gestookt aardewerk van 't Vliegende Hert, de brandname bij de PZH voor goedkoop serviesgoed in de crisistijd

Advertentie De Bijenkorf, De Telegraaf, 05-05-1936

PZH-uitvoering met rode bias

Tsjechische uitvoering in porselein met transferdecor

Tsjechische uitvoering in porselein met transferdecor

Steengoed-versie servies Gisela, Zell am Harmersbach

De steengoed-versie mist Leen Mullers scherpe lijngeving

Keramisch Museum Goedewaagen

Servies van de maanden juli en augustus 2015 –

'Vermu' van de PZH, ontwerp Leen J. Muller

Dat de Plaatelbakkerij Zuid-Holland in zeer sterke mate vanaf 1903 een serviezenfabriek eerst voor De Woning en later voor de huishoudketen van C. Hoyng was, is in de keramische literatuur onvoldoende belicht. Eén van de commercieel meest geslaagde ontwerpen was zonder enige twijfel het servies dat sinds de PZH-monografie van 1994 de geschiedenis in ging als het servies 'Vermu'. Die naam vormde een samentrekking van de achternamen van glazuurvirtuoso Herman Verlee en vormgever Leen J. Muller. De naam werd, ook in het Keramisch Museum Goedewaagen, abusievelijk gekoppeld aan decor-uitvoeringen zoals de wit-zwarte versie die in een erg laag gestookte, dus goedkope uitvoering, uit werd gebracht onder de brandname 't Vliegende Hert. Ook de in een keramisch betere kwaliteit gestookte PZH-versie met een elegante rode bias werd foutief als Vermu betiteld. Recente research wijst uit dat de benaming Vermu uitsluitend kan slaan op een met het Muveleekunstglazuur 1070 gedecoreerd en dik gegoten theeservies. Leen Muller liet zijn ontwerpen boeken als '32P9', een plasticencode van 1932. Dwars door de crisistijd volgde nadien een ware zegetocht voor het ontwerp, hoewel de vraag op zijn plaats is of Leen Muller wel zo blij was met die ontwikkeling. Bekend is dat hij in die jaren op gespannen voet was komen te staan met PZH-directeur Willy Hoyng. Dat die de productie van zijn '32P9' als hoogwaardig porselein aan fabrieken in Bohemen en Beieren toevertrouwde was wrang. Dit ook in het perspectief van het mislukken in 1929-1930 van de eigen PZH porselein-productie. Iets waarop de kunstenaars van de door Leen Muller geleide Afdeling Kunstnijverheid vast hadden gerekend. Nog teleurstellender was ongetwijfeld de keramisch slechte steengoed-uitvoering van Georg Schmider in het Zuid-Duitse Zell am Harmersbach: het bonte servies 'Gisela'.

Met dank aan Marja van der Ven, Dennis van den Hoek, Frits Muller en Robert Fock en Aad Sterk.